

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Nascuts per a l'esperança

Avui comencem un nou any litúrgic amb el primer diumenge d'Advent. És un temps d'esperança, d'una esperança vigilant i responsable que ens manté preparats per a la vinguda definitiva del Senyor i també per a l'encontre amb ell en els petits esdeveniments de la vida diària.

Potser hi ha qui es pregunta si és possible mantenir l'esperança mentre es donen tantes situacions injustes en el nostre món: conflictes armats greus a diferents llocs; el terrorisme, que segueix essent una amenaça per a la pau i la seguretat; la pobresa, la fam, la manca d'accés a l'aigua potable, que continuen essent una lacra; un altre problema greu és la conculcació de drets humans i la discriminació per diferents motius, o l'explotació infantil; recordem també els refugiats i els desplaçats forçosos; i la llista podria seguir amb les diferents pandèmies, els maltractaments, les dificultats d'accés a la vivenda, la precarietat laboral i tantes altres situacions greus i complexes en les que ens trobem immersos. No és estrany, doncs, que es perdi la confiança en l'ésser humà i que cada vegada hi hagi més persones que estan de tornada de tot.

Cadascú en la seva circumstància concreta ha de lluitar amb dificultats i crisis personals que poden portar al desencant i a la desil·lusió. El desencant és un sentiment amarg produït perquè no s'assoleixen les expectatives que s'havien generat en els diferents àmbits de la vida: personal, familiar, eclesial, polític i social. Segons les dades que regularment publiquen diferents agències i consultories, es va estenent per tot el món, especialment en els països occidentals, el desencant i la desconfiança respecte els líders polítics, econòmics i socials. En l'àmbit eclesial a vegades també es fa present quan volem que l'Església funcioni amb criteris purament humans, oblidant que és una realitat teològica, o en altres ocasions a causa de les fragilitats i pecats dels seus membres.

Com ens ho recordava el Papa Benet XVI en la carta encíclica *Spe salvi* (cf. nn. 30-31), l'ésser humà té moltes esperances al llarg de la seva existència. Grans i petites; infantils, juvenils i adultes; unes es refereixen a realitats materials i d'altres són de tipus cultural i espiritual; l'esperança d'un amor gran i definitiu per a formar una família, d'un projecte professional rellevant, l'adquisició de coneixements, etc. Es converteixen en centres d'interès que aparentment omplen les aspiracions del cor. Però quan aquestes expectatives arriben al seu acompliment, es comprova que el cor segueix essent insatisfet. Això es deu a que l'ésser humà necessita una esperança que vagi més enllà, que sigui capaç d'associar la seva set d'infinít.

En el pelegrinatge de la vida necessitem motivacions, centres d'interès, projectes, ideals, esperances que ens mantenen actius en el dia a dia. Però també les dificultats es fan presents amb força i són capaces de trencar la il·lusió i enfonsar-nos en el desencant. Per això les nostres petites esperances han d'estar fonamentades en una gran esperança que només pot ser Déu; una esperança que il·lumina el camí, que eixampla l'horitzó, que aporta una visió integral que ens permet anar entenent els misteris de la vida i acostar-nos al gran Misteri. Déu és el fonament de l'esperança; el Déu que ha creat totes les coses, que s'ha revelat, que ha sortit a l'encontre de l'ésser humà. Amb ell podem viure la seguretat que hem nascut per a l'esperança.

ENTREVISTA

Donar una paraula

CARLES XAVIER NORIEGA

El P. Carles Xavier Noriega va rebre de mans de Mons. Manuel Nin, monjo de Montserrat i ara exarca apostòlic per als catòlics de tradició bizantina a Grècia, l'ordenació presbiteral el passat 4 de novembre. «És un pas més que Déu em demana per sortir de mi i anar a trobar i servir els altres», assegura. Enginyer de telecomunicacions i llicenciat en teologia, especialitzat en monàstica, el P. Carles Xavier és el responsable del diàleg interreligiós de la comunitat benedictina i director de la revista *Studia Monastica*.

Què creu que pot aportar als altres, com a prevere?

Vull pensar que, després d'escoltar, podria donar una paraula des de la pregària, el silenci i l'amor als pares de l'Església i al monaquisme. Però això només és una declaració d'intencions i tampoc no sóc original; hi ha tants monjos i capellans que ja ho fan! A mi encara em queda molt per aprendre, i no només dels llibres.

De què està més agraït a Déu?

Que hagi donat sentit a la meua vida. No és que abans fos un tarambana o un bala perduda, però em mancava quelcom; la vida no m'omplia prou, no tenia direcció. Des del moment que vaig redescobrir Déu tot va canviar: cada dia és nou i ple de noves experiències per viure.

Per què es va involucrar en el diàleg interreligiós dins el monestir?

Des de jove m'han interessat les religions orientals; amb els estudis també he descobert altres religions i sempre he tingut la sensació que m'empenyien a aprofundir en la meua fe i a ser millor cristià. D'altra banda, només des del mutu coneixement es pot dialogar i comprendre l'altre. Com a monjo puc compartir i entendre amb facilitat les pràctiques i experiències de monjos d'altres religions.

Òscar Bardají i Martín

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Preparar la vinguda del Senyor

Els calendaris d'Advent ja són a punt a moltes cases per tal de començar a obrir les finestres que marcaran els dies que ens apropen al Nadal. Tota la família, però especialment els petits, seguirà l'itinerari que anuncia que ha començat i avança el temps d'esperança que ens prepara per reviuir que el Fill es va fer home, que Jesús vingué a nosaltres. Serà interessant triar un calendari d'Advent de debò, més que no pas un de *compte enrere* que no té a veure amb el Nadal. És bo comentar-ho amb els infants, explicar el sentit d'aquest calendari, orientar aquest obrir de finestres cap al gran esdeveniment, la celebració de Nadal.

Les escoles i parròquies preparen les campanyes de recollida d'aliments i algunes entitats eclesials organitzaran dinars de Nadal per a persones necessitades. També algunes residències d'ancians preparen cantades de nades, recitació de poemes, celebracions festives pròpies d'aquests dies. Uns i altres cerquen voluntaris; una altra possibilitat de convertir aquestes accions en preparació del naixement d'Aquell que va venir amb humilitat, dèbil, desvalgut i que, mitjançant nosaltres i les nostres aportacions, també pot pas-

sar per la vida dels altres si ho fem amb amor i esperit de servei.

D'aquí a unes setmanes caldrà posar a punt les figures, el suro, la molsa... per preparar el pessebre, preveure'n la il·luminació i pensar les nades que cantarem; també caldrà preparar el tió i, a les escoles o a casa, repassar les dècimes que els petits recitaran en el dinar de Nadal. Preveure a quina missa del gall participarem. Més ocasions per conèixer els costums tradicionals nadelencs i aprofundir en el pas de Jesucrist per la vida de cadascú, per les famílies i per les comunitats.

Comença l'any litúrgic, preparem el camí del Senyor, Ell vol fer camí amb nosaltres. En el temps d'Advent busquem aquest contacte, descobrim-lo en la pregària, en l'eucaristia, en les persones necessitades. Els gestos d'amistat, d'acollida, de bona convivència, de reconciliació, de confiança, els desigs de fer el bé, viure fent-lo, el servei... l'amor, poden esdevenir per a moltes persones signes d'una veritable vinguda del Senyor al món. En l'acció o en el silenci, obrim els nostres cors per escoltar Jesús. «Estigueu alerta, vetlleu, perquè no sabeu quan serà el moment» (Mc 13,33).

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

«Un pedazo de cielo sobre la cabeza»

HNA. M. DE LOS ÁNGELES MAESO ESCUDERO

Franciscana de los Sagrados Corazones

Hermosa expresión usada por el Papa en la audiencia del día de san Francisco de Asís de este año. Nuestra fe y nuestra esperanza van más allá del optimismo. Estamos acompañados por la presencia de Cristo resucitado.

Nuestra esperanza es una «esperanza vigilante», enseñaba el Santo Padre en la catequesis del miércoles siguiente. Cada año litúrgico que comienza con el Adviento, cada mañana de nuestra vida, asumimos nuestra responsabilidad. Los días que nos parecen monótonos, en realidad no lo son. Estamos dispuestos a escribir con ilusión, responsabilidad y amor cada nueva página de nuestra vida.

Abiertos a la «cita con el Señor». Nos dice Francisco: «¿Habéis pensado vosotros cómo será el encuentro con Jesús, cuando Él venga? Será un abrazo, una alegría enorme, ¡una gran alegría!»

Estemos siempre dispuestos a ser transmisores del consuelo de Dios. Consuelo y amor que Él nos regala, especialmente con su Palabra, su Eucaristía y su sacramento del perdón.

Pidamos a María, la «senda que Dios mismo se preparó para venir al mundo», que seamos sembradores de esperanza, de amor y de paz. Que llevemos siempre en nuestro equipaje ese «pedazo de cielo de más sobre nuestra cabeza».

Lectures de la missa diària i santoral

4. ■ Dilluns (lit. hores: 1a setm.)

[Is 2,1-5 / Sl 121 / Mt 8,5-11]. Sant Joan Damascè (s. VII-VIII), prev. de la Laura de Sant Sabas i doctor de l'Església. Santa Bàrbara, vg. i mr. d'Orient, patrona del ram dels carburants i dels artificiers, i també dels miners, invocada contra els llamps; sant Bernat, bisbe de Parma, cardenal; santa Ada, vg.; beat Francesc Gàlvez, prev. franciscà i mr. al Japó, nat a Utiel.

5. ■ Dimarts [Is 11,1-10 / Sl 71 / Lc 10,21-24].

Sant Dalmau o Dalmai (Dalmacio), bisbe; sant Sabas (s. VI), abat fundador de la Gran Laura, prop de Jerusalem; sant Guerau de Braga, bisbe; santa Crispina, vg.

6. ■ Dimecres [Is 25,6-10a / Sl 22 / Mt 15,29-37].

Sant Nicolau (s. IV), bisbe de Mira (Lícia), venerat a Bari (s. X). Sant Pere Pasqual, bisbe de Jaén i màrtir (mercedari); sant Fortià, innocent mr. venerat a Torelló; santa Asel·la, vg. Santa Carme Sallés (Vic, 1848 - Madrid, 1911), fund. Concepcionistes missioneres de l'Ensenyament (RCM).

7. □ Dijous [Is 26,1-6 / Sl 117 / Mt 7,21.24-27].

Sant Ambrós o Ambrosi (†397), bisbe de Milà i doctor de l'Església. Sant Eutiquià, papa (275-283) i mr.; santa Fara, abadessa.

8. □ † Divendres [Gn 3,9-15.20 / Sl 97 / Ef 1,3-6.11-12 / Lc 1,26-38].

Immaculada Concepció de la Verge Maria, anomenada també la Puríssima. Sant Eucari, bisbe; sant Romaric, abat; santa Ester, reina bíblica (llibre del s. II aC).

9. ■ Dissabte [Is 30,19-21.23-26 / Sl 146 / Mt 9,35-10,1.6-8].

Sant Restitut, mr.; sant Pere Fournier, prev., fund.; santa Leocàdia (Llogaia o Llocaia), vg. i mr.; santa Valèria, vg. i mr.

10. ■ † Diumenge vinent, II d'Advent (lit. hores: 2a setm.)

[Is 40,1-5.9-11 / Sl 84 / 2Pe 3,8-14 / Mc 1,1-8]. Santa Eulària (o Eulària) de Mèrida, vg. i mr. (s. III). Mare de Déu de Loreto (1294), patrona de l'aviació; santa Júlia, vg. i mr.; sant Melquíades, papa (africà, 311-314) i mr.; sant Gregori III, papa (siríac, 731-741); sant Trobat, mr.; beat Jeroni de Sant'Angelo in Vado, prev. mínim.

DIUMENGE I D'ADVENT

COMENTARI

Lectura del llibre d'Isaïes

(Is 63,16b-17.19b;64,2b-7)

Vós, Senyor, sou el nostre pare, el vostre nom és, des de sempre, El-nostre-redemptor. Senyor, ¿per què deieu que ens desviem dels vostres camins, que els nostres cors s'obstinin a no creure en vos? Reconcilieu-vos amb nosaltres per amor dels vostres servents, per amor de les tribus que heu pres per heretat. Oh, si esquinçéssiu el cel i baixéssiu, si davant vostre es fonguessin les muntanyes. Cap orella no ha sentit ni cap ull no ha vist mai un Déu, fora de vos, que salvés els qui esperen en ell. Vós veníeu a trobar els qui feien el bé i es recordaven dels vostres camins.

Però ara us heu disgustat amb nosaltres, que hem pecat i ens hem rebel·lat sempre contra vos. Tots som semblants a persones impures, cap de les nostres bones obres no és més que la roba tacada d'impureses. Ens marcim tots nosaltres com la fulla caiguda i les nostres culpes se'ns emporten com el vent. No hi ha ningú que invoqui el vostre nom, que es recolzi en vos en desvetllar-se, perquè ens heu amagat la vostra mirada i ens abandoneu a les nostres culpes. Però enmig de tot, Senyor, sou el nostre pare; nosaltres som l'argila i vos, el terrisser; tots som obra de les vostres mans.

Salm responsorial (79)

R. *Déu de l'univers, renoveu-nos, feu-nos veure la claror de la vostra mirada, i serem salvats.*

Pastor d'Israel, escolteu-nos. / Vós que teniu querubins per carrossa, / desvetlleu el vostre poder, / veniu a salvar-nos. R.

Déu de l'univers, / gireu des del cel els vostres ulls, / veniu i visiteu aquesta vinya, / que la vostra mà havia plantat / i havia fet robusta i forta. R.

Que la vostra mà reposti / sobre l'home que serà el vostre braç dret, / el fill de l'home a qui vos doneu la força. / No ens apartarem mai més de vos; / guardeu-nos vos la vida / perquè invoquem el vostre nom. R.

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (1Co 1,3-9)

Germans, us desitjo la gràcia i la pau de Déu, el nostre Pare, i de Jesucrist, el Senyor. Sempre beneixo Déu per vosaltres, pensant en la gràcia que us ha donat en Jesucrist. De tot us ha enriquit en ell: de tot do de paraula i de coneixement.

El testimoni que doneu de Crist s'ha refermat tant entre vosaltres que no us manca cap mena de do, mentre viviu esperant la manifestació de Jesucrist, el nostre Senyor. Ell també us mantindrà ferm fins a la fi, perquè el dia de Jesucrist, el nostre Senyor, sigueu trobats irrepreusibles. Déu és fidel, i és ell qui us ha cridat a viure en comunió amb el seu Fill Jesucrist.

✠ Lectura de l'evangeli segons sant Marc (Mc 13,33-37)

En aquell temps, deia Jesús als seus deixebles: «Estigueu atents, vetlleu. No sabeu quan vindrà el temps decisiu. L'home que se'n va a terres llunyanes, sortint de casa deixa els seus criats responsables de les tasques que confia a cadascun, i al porter li recomana que vetlli. Igual heu de vetllar vosaltres, perquè no sabeu quan tornarà l'amo de casa; no sabeu si vindrà al vespre, a mitjanit, al cant del gall, a la matinada. El tindreu aquí a l'hora menys pensada: mireu que no us trobi dormint. I això que us dic a vosaltres, ho dic a tothom: Vetlleu».

Lectura del libro de Isaías

(Is 63,16b-17.19b;64,2b-7)

Tú, Señor, eres nuestro padre, tu nombre desde siempre es «nuestro Libertador». ¿Por qué nos extravías, Señor, de tus caminos, y endureces nuestro corazón para que no te tema? Vuélvete, por amor a tus siervos y a las tribus de tu heredad. ¡Ojalá rasgases el cielo y descendieses! En tu presencia se estremecerían las montañas. «Descendiste, y las montañas se estremecieron». Jamás se oyó ni se escuchó, ni ojo vio un Dios, fuera de ti, que hiciera tanto por quien espera en él. Sales al encuentro de quien practica con alegría la justicia y, andando en tus caminos, se acuerda de ti. He aquí que tú estabas airado y nosotros hemos pecado. Pero en los caminos de antiguo seremos salvados.

Todos éramos impuros, nuestra justicia era un vestido manchado; todos nos marchitábamos como hojas, nuestras culpas nos arrebatában como el viento. Nadie invocaba tu nombre, nadie sabía del targo para adherirse a ti; pues nos ocultabas tu rostro y nos entregabas al poder de nuestra culpa. Y, sin embargo, Señor, tú eres nuestro padre, nosotros la arcilla y tú nuestro alfarero: todos somos obra de tu mano.

Salmo responsorial (79)

R. *Oh, Dios, restáuranos, que brille tu rostro y nos salve.*

Pastor de Israel, escucha; / tú que te sientas sobre querubines, resplandece; / despierta tu poder y ven a salvarnos. R.

Dios del universo, vuélvete: / mira desde el cielo, fíjate, / ven a visitar tu viña. / Cuida la cepa que tu diestra plantó / y al hijo del hombre que tú has fortalecido. R.

Que tu mano proteja a tu escogido, / al hombre que tú fortaleciste. / No nos alejaremos de ti: / danos vida, para que invoquemos tu nombre. R.

Lectura de la primera carta del apóstol san Pablo a los Corintios (1Cor 1,3-9)

Hermanos: A vosotros, gracia y paz de parte de Dios nuestro Padre y del Señor Jesucristo. Doy gracias a mi Dios continuamente por vosotros, por la gracia de Dios que se os ha dado en Cristo Jesús; pues en él habéis sido enriquecidos en todo: en toda palabra y en toda ciencia; porque en vosotros se ha probado el testimonio de Cristo, de modo que no carecéis de ningún don gratuito, mientras aguardáis la manifestación de nuestro Señor Jesucristo. Él os mantendrá firmes hasta el final, para que seáis irrepreusibles el día de Nuestro Señor Jesucristo. Fiel es Dios, el cual os llamó a la comunión con su Hijo, Jesucristo nuestro Señor.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Marcos (Mc 13,33-37)

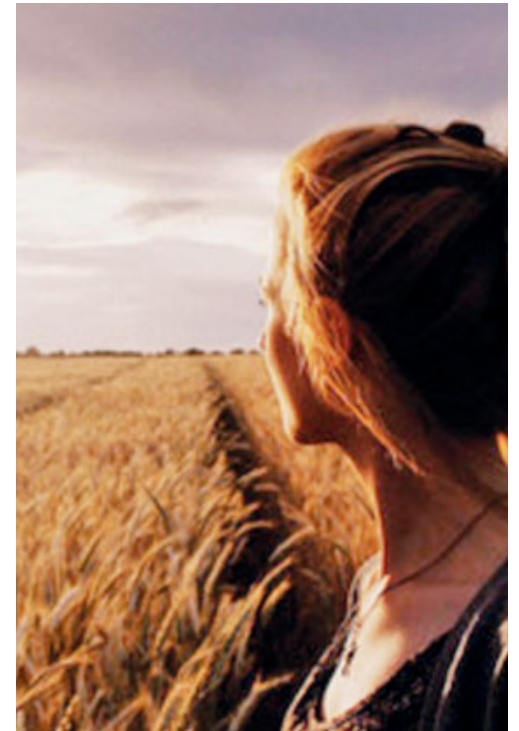
En aquel tiempo, dijo Jesús a sus discípulos:

«Estad atentos, vigilad: pues no sabéis cuándo es el momento. Es igual que un hombre que se fue de viaje, y dejó su casa y dio a cada uno de sus criados su tarea, encargando al portero que velara.

Velad entonces, pues no sabéis cuándo vendrá el señor de la casa, si al atardecer, o a medianoche, o al canto del gallo, o al amanecer: no sea que venga inesperadamente y os encuentre dormidos. Lo que os digo a vosotros, lo digo a todos: ¡Velad!».

Vigileu!

P. JAUME SIDERA, claretià

L'Advent ens recorda la primera vinguda de Jesús a Betlem i ens prepara per a la seva vinguda definitiva, al final de la nostra història. Entre l'una i l'altra s'esdevé la seva vinguda discreta i humil de cada dia. L'hem d'esperar amb els ulls i el cor ben oberts.

Durant el temps de l'Antic Testament, Déu preparà la primera vinguda del Fill al món amb la tirallonga de personatges que componen l'arbre genealògic de Jesús. Molts i de tota mena... I cadascun a la seva manera. Fins que «el Verb es va fer un de nosaltres i entre nosaltres acampà». I entre nosaltres continua encara.

La pregària d'Isaïes conté les pautes per orientar el nostre advent:

Confiant: Senyor, sou el nostre Pare. **Preguntant:** Si sou Pare, per què ens entestem a no fiarnos de vos? **Penedint-nos:** les nostres culpes se'ns emporten com el vent. **Anhelant impacients:** «Esquinçeu el cel i baixeu...». I **segurs** perquè estem en bones mans: «Som l'argila i vos, el terrisser». Segurs i confiats també perquè, com diu sant Pau, «Déu ens ha enriquit en Crist de tot do de paraula i de coneixement i ens ha cridat a viure en comunió amb el seu Fill.»

En aquest clima de pregària i de joiosa esperança, escoltem l'Evangelí —la bona nova— de sant Marc. Ull viu! Vigileu! No sabeu quan serà el temps decisiu. No serà ara mateix? I tant! No en tenim altre. Jesús ve disfressat de pobre i mal vestit, de pres i malalt, de veí, d'amic o d'enemic... Si esperem un Jesús llampant i gloriós, fet a la nostra mida, ens quedarem sense el Jesús reclòs en una *mida* tan humana i tan menuda com el pa de l'Eucaristia i tan volàtil com la Paraula que llegim i proclamem. I tan sensible i tan visible com un vianant o un passavolant qual-sevol: «el que fèieu a un d'aquests petits meus, m'ho fèieu a mi». L'Advent és un bon temps per acostumar-nos a mirar la realitat amb els ulls de Jesús.

VIDA DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe

Dimarts 5, matí. Capítol d'elecció de Priora al Monestir de Sant Domènec a Sant Cugat del Vallès (Dominiques).

Dijous dia 7, a les 21.30 h. Vetlla de la Immaculada a la Basílica de la Mare de Déu de la Mercè a Barcelona.

Visita Pastoral

Diumenge 3, a les 11 h. Missa Estacional a la parròquia de Sant Martí de Sorbet a Viladecavalls.

Dilluns 4. Visita Pastoral a la parròquia de Sant Martí de Sorbet a Viladecavalls.

Divendres 8, a les 12 h. Missa Estacional i Visita Pastoral a la parròquia del Sant Esperit de Terrassa.

Dissabte 9. Visita Pastoral a la parròquia del Sant Esperit.

Diumenge 10, a les 12.30 h. Missa Estacional a la parròquia de Santa Maria d'Ullastrell. **A la tarda,** Visita Pastoral a la parròquia del Sant Esperit.

Notícies

Festa de Sant Martí a Cerdanyola. El dissabte dia 11 de novembre Mons.

Salvador Cristau, Bisbe auxiliar, va presidir la Missa a la parròquia de Sant Martí de Cerdanyola amb motiu de la festa titular.

Conferència del P. Mourad a Sabadell. El dijous 16 de novembre, a les 19 h, a l'església de Sant Feliu de Sabadell, el P. Jacques Mourad pronuncià una conferència sobre el seu segrest per l'Estat Islàmic a Síria amb l'amenaça de ser

decapitat si no es convertia a l'Islam. L'acte va ser organitzat per Ajuda a l'Església Necessitada i fou presidit per Mons. Salvador Cristau, Bisbe auxiliar.

Celebrades les VI Jornades Transmet. Els dies 18 i 19 de novembre, la diòcesi de Terrassa organitzà les VI Jornades Transmet sobre «La comunicació i les noves tecnologies al servei de la Nova Evangelització». La conferència inicial anà a càrrec de Mons. Ginés García Beltrán, Bisbe de Guadix-Baza i President de la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació de la CEE. Per la tarda hi hagueren tres taules rodones sobre les noves tecnologies aplicades a la família, l'ensenyament i la parròquia. Clogué la jornada amb una pregària pels cristians perseguits. Durant el dia més de 500 persones participaren en els actes. L'endemà, diumenge dia

19, el Sr. Bisbe, acompanyat del Bisbe auxiliar, presidí la Missa de cloenda a la Catedral.

Jornada Mundial del Pobre. El diumenge 19 de novembre tingué lloc la Jornada Mundial del Pobre, decretada pel Papa Francesc com a fruit de l'Any de la Misericòrdia. Càritas Diocesana mobilitzà més de 2.300 voluntaris, molts d'ells joves, pels carrers de les ciutats i pobles de la diòcesi. A la Missa celebrada a la Catedral, el Sr. Bisbe va fer referència a la jornada.

Agenda

Parròquia de la Puríssima Concepció de Sabadell: 150 aniversari. El divendres 8, a les 12 h, Missa de l'inici del 150è aniversari.

Monestir de Sant Benet de Montserrat. Proposta formativa 2017-2018. Activitats diverses en cap de setmana. Per a més informació: tel. 938 350 078 i <http://www.monestirsantbenetmontserrat.com>

REMAD MAR ADENTRO

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa

Nacidos para la esperanza

Comenzamos hoy un nuevo año litúrgico con el primer domingo de Adviento. Tiempo de esperanza, de una esperanza vigilante y responsable que nos mantiene preparados para la venida definitiva del Señor y también para el encuentro con él en los pequeños acontecimientos de la vida diaria.

No faltará quien se pregunte si es posible mantener la esperanza mientras tienen lugar tantas situaciones injustas en nuestro mundo: graves conflictos armados en distintos lugares; el terrorismo, que sigue siendo una amenaza para la paz y seguridad; la pobreza, el hambre, la falta de acceso a agua potable, que continúan siendo una lacra; otro grave problema es la conculcación de derechos humanos y la discriminación por diferentes motivos, o la explotación infantil; recordamos también a los refugiados y desplazados forzosos; y la lista podría seguir con las diferentes pande-

mias, el maltrato, las dificultades de acceso a la vivienda, la precariedad laboral, y tantas otras situaciones complejas en las que estamos inmersos. No es extraño que se pierda la confianza en el ser humano y que cada vez haya más personas que están de vuelta de todo.

Cada uno en su circunstancia concreta ha de batallar con dificultades y crisis personales que pueden llevar al desencanto, a la desilusión. El desencanto es un sentimiento amargo producido porque no se alcanzan las expectativas que se habían generado en los distintos ámbitos de la vida: personal, familiar, eclesial, político y social. Según los datos que con regularidad publican diferentes agencias y consultorías, se va extendiendo por todo el mundo, especialmente en los países occidentales, el desencanto y la desconfianza respecto a los líderes políticos, económicos y sociales.

En el ámbito eclesial se hace presente a veces cuando queremos que la Iglesia funcione con criterios meramente humanos, olvidando que es una realidad teológica, o en otras ocasiones a causa de las fragilidades y pecados de sus miembros.

Como nos recordaba el Papa Benedicto XVI en la carta encíclica *Spe salvi* (cf. nn. 30-31), el ser humano concibe muchas esperanzas a lo largo de su existencia. Grandes y pequeñas; infantiles, juveniles y adultas; unas se refieren a realidades materiales y otras son de tipo cultural y espiritual; la esperanza de un amor grande y definitivo para formar una familia, de un proyecto profesional relevante, la adquisición de conocimientos, etc. Se convierten en centros de interés que aparentemente llenan las aspiraciones del corazón. Sin embargo, cuando estas expectativas llegan a cumplimiento, se comprueba que el

corazón sigue insatisfecho. Ello es debido a que el ser humano necesita una esperanza que vaya más allá, que sea capaz de saciar su sed de infinito.

En la peregrinación de la vida necesitamos motivaciones, centros de interés, proyectos, ideales, esperanzas que en el día a día nos mantienen activados. Pero también las dificultades se hacen presentes con fuerza y son capaces de quebrar la ilusión y sumirnos en el desencanto. Por eso nuestras pequeñas esperanzas han de estar ancladas en una gran esperanza que sólo puede ser Dios; una esperanza que ilumina el camino, que ensancha el horizonte, que aporta una visión integral que nos permite ir entendiendo los misterios de la vida y acercarnos al gran Misterio. Dios es el fundamento de la esperanza; el Dios que ha creado todas las cosas, que se ha revelado, que ha salido al encuentro del ser humano. Con él podemos vivir la seguridad de que hemos nacido para la esperanza.